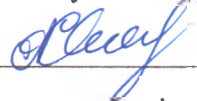

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Алла СВІТЛИЧНА

(протокол від 01 вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ПІДПРИЄМНИЦТВО

освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 Управління та адміністрування
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

навчально-науковий інститут економіки, управління,
права та інформаційних технологій

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємництво» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент підприємства спеціальності 073 Менеджмент

Мова викладання державна

Розробник: Мирна Ольга, доцент кафедри підприємництва і права, к.е.н., доцент

01 вересня 2025 р.

Ольга МИРНА

Погоджено гарантом освітньої програми «Менеджмент підприємства»

01 вересня 2025 року

Тетяна САЗОНОВА

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Менеджмент»

протокол від «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності

Тетяна САЗОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	150	150
Кількість кредитів	5	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	4 курс (073МЕН бд 2022)	4 курс (073МЕН бз 2022)
Семестр	8 семестр	7-8 семестр
Лекції (годин)	34	22
Практичні (годин)	16	10
Самостійна робота (годин)	100	118
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Надати здобувачам знання про науково-теоретичні основи, методологічні й організаційні положення для ефективного здійснення підприємницької діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Підприємництво» є досягнуті результати навчання при вивченні ОК «Економічна теорія», ОК «Правознавство», ОК «Українська мова (за професійним спрямуванням)», ОК «Філософія», ОК «Менеджмент», ОК «Господарське право», ОК «Економіка підприємства», ОК «Комунікативний менеджмент», ОК «Стратегічне управління», ОК «Управління інноваціями», ОК «Управління витратами». Ці знання забезпечують базу для засвоєння практичних аспектів створення, організації та розвитку підприємницької діяльності.

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння, професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- спеціальні:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами і через реалізацію функцій менеджменту,

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички

СК 19. Уміння організовувати власну діяльність та діяльність підлеглих; складати основні види управлінської документації, управляти офісом,

5. Програмні результати навчання:

РН 04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

РН 09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

РН 19. Демонструвати навички ефективного управління офісом, знання діловодства.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	Ідентифікувати типи типових проблем на різних етапах життєвого циклу підприємства (від реєстрації до ліквідації). Пояснювати алгоритм прийняття управлінського рішення та інтерпретувати вплив зовнішнього середовища на виникнення проблем у бізнесі. Використовувати методи SWOT-аналізу або PEST-аналізу для виявлення проблемних зон конкретного ринкового суб'єкта. Класифікувати проблеми за ступенем важливості та діагностувати причини низької ефективності торговельних чи логістичних процесів. Обґрунтовувати вибір оптимального варіанту управлінського рішення серед альтернативних, оцінюючи їхні ризики та наслідки. Розробляти дорожню карту вирішення конкретної бізнес-проблеми (наприклад, подолання кризи ліквідності або зміна ринкової ніші).
РН 09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.	Називати принципи побудови управлінської команди та визначати ролі учасників у процесі реалізації підприємницького проєкту. Пояснювати важливість лідерських якостей для подолання опору змінам та інтерпретувати етичні норми взаємодії з бізнес-партнерами. Демонструвати навички комунікації під час імітації процесу реєстрації бізнесу чи переговорів із ліцензійними органами. Розподіляти функціональні обов'язки між членами команди при розробці розділів бізнес-плану та аналізувати групову динаміку. Критично оцінювати ефективність власного стилю лідерства у розв'язанні конфліктних ситуацій всередині підприємства. Організовувати роботу малої групи для створення цілісного стартап-проєкту, забезпечуючи синергію між маркетингом, фінансами та логістикою.
РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	Визначати канали та інструменти бізнес-комунікацій у різних сферах діяльності підприємства (фінанси, логістика, продажі). Пояснювати вплив результатів ситуаційного аналізу на вибір комунікаційної стратегії підприємства. Здійснювати професійну комунікацію (письмову та усну) при підготовці установчих документів та реєстрації суб'єкта. Проводити комплексний аналіз ринкової ситуації в

	оптовій/роздрібній торгівлі та виявляти бар'єри для ефективної комунікації. Критично оцінювати якість інформаційних потоків всередині організації та обґрунтовувати ефективність обраних засобів зв'язку. Розробляти комунікаційний план підтримки підприємницького проєкту, адаптований під різні сфери (торгівля, послуги, логістика).
РН 19. Демонструвати навички ефективного управління офісом, знання діловодства.	Називати вимоги державного стандарту до оформлення ділових документів та визначати структуру типового сучасного офісу. Пояснювати роль документообігу в забезпеченні правової захищеності бізнесу та розуміти принципи ергономіки офісного простору. Складати та оформлювати установчі документи, накази, договори купівлі-продажу, ліцензійні угоди та ділову кореспонденцію. Досліджувати шлях проходження документів (документопотоки) на підприємстві та виявляти причини затримок в обробці інформації. Обґрунтовувати вибір системи електронного документообігу (СЕД) та оцінювати витрати на утримання офісної інфраструктури. Проектувати модель системи діловодства для малого підприємства, включаючи регламенти взаємодії персоналу та зберігання даних.

6. Методи навчання і викладання:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда*; наочні методи: *ілюстрування; демонстрування*;

практичні методи: *вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату*,

методи самостійної роботи вдома: *завдання самостійної роботи*,

робота під керівництвом викладача: *виконання практичних завдань*,

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації*,

методи усного контролю: *обговорення теоретичних питань, доповіді*;

методи письмового контролю: *письмове виконання практичних завдань*; тестовий контроль: *розв'язування тестів*;

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій*;

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання*.

7. Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Загальні основи підприємництва
 Тема 2. Державне регулювання підприємницької діяльності
 Тема 3. Організаційно-правові форми суб'єктів бізнесу
 Тема 4. Установчі документи та порядок реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності
 Тема 5. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації
 Тема 6. Механізм створення власної справи
 Тема 7. Планування в підприємницькій діяльності
 Тема 8. Фінансове забезпечення бізнесу
 Тема 9. Основи оподаткування підприємницької діяльності
 Тема 10. Ліцензування, патентування та франчайзинг в підприємницькій діяльності
 Тема 11. Ризики підприємницької діяльності
 Тема 12. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі
 Тема 13. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі
 Тема 14. Підприємницька діяльність у сфері послуг
 Тема 15. Менеджмент та маркетинг торговельного підприємства
 Тема 16. Торгова логістика
 Тема 17. Торговельна політика Євросоюзу

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

денна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин			
	Усього	4 курс (073МЕН_бд_2022)		
		л	п	с.р.
Тема 1. Загальні основи підприємництва	10	2	2	6
Тема 2. Державне регулювання підприємницької діяльності	8	2	-	6
Тема 3. Організаційно-правові форми суб'єктів бізнесу	8	2	-	6
Тема 4. Установчі документи та порядок реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності	10	2	2	6
Тема 5. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	8	2	-	6
Тема 6. Механізм створення власної справи	10	2	2	6
Тема 7. Планування в підприємницькій діяльності	8	2	-	6
Тема 8. Фінансове забезпечення бізнесу	10	2	2	6
Тема 9. Основи оподаткування підприємницької діяльності	8	2	-	6
Тема 10. Ліцензування, патентування та франчайзинг в підприємницькій діяльності.	10	2	2	6
Тема 11 Ризики підприємницької діяльності	10	2	2	6
Тема 12. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі	8	2	-	6
Тема 13. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі	8	2	-	6
Тема 14. Підприємницька діяльність у сфері послуг	8	2	-	6
Тема 15. Менеджмент та маркетинг торговельного підприємства	10	2	2	6
Тема 16. Торгова логістика	9	2	2	5
Тема 17. Торговельна політика Євросоюзу	7	2	-	5
Усього годин	150	34	16	100

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Кількість годин			
	усього	4 курс (073МЕН_бз_2022)		
		л	п	с.р.
Тема 1. Загальні основи підприємництва	8	2	-	6
Тема 2. Державне регулювання підприємницької діяльності	6	-	-	6
Тема 3. Організаційно-правові форми суб'єктів бізнесу	8	2	-	6
Тема 4. Установчі документи та порядок реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності	8	-	2	6
Тема 5. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	8	2	-	6
Тема 6. Механізм створення власної справи	8	-	2	6
Тема 7. Планування в підприємницькій діяльності	8	2	-	6
Тема 8. Фінансове забезпечення бізнесу	8	-	2	6
Тема 9. Основи оподаткування підприємницької діяльності	8	2	-	6
Тема 10. Ліцензування, патентування та франчайзинг в підприємницькій діяльності.	6	-	-	6
Тема 11 Ризики підприємницької діяльності	10	2	2	6
Тема 12. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі	8	2	-	6
Тема 13. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі	8	2	-	6
Тема 14. Підприємницька діяльність у сфері послуг	8	2	-	6
Тема 15. Менеджмент та маркетинг торговельного підприємства	10	2	2	6
Тема 16. Торгова логістика	7	2	-	5
Тема 17. Торговельна політика Євросоюзу	5	-	-	5
Усього годин	150	22	10	118

8. Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний та позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми здобуття освіти.

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
РН 04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	Виконання завдань на практичних заняттях Розв'язування тестів Виконання самостійної роботи Контрольна робота (для здобувачів заочної форми здобуття освіти) Екзамен
РН 09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.	Виконання завдань на практичних заняттях Розв'язування тестів Виконання самостійної роботи Контрольна робота (для здобувачів заочної форми здобуття освіти) Екзамен
РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.	Виконання завдань на практичних заняттях Розв'язування тестів Виконання самостійної роботи Контрольна робота (для здобувачів заочної форми здобуття освіти) Екзамен
РН 19. Демонструвати навички ефективного управління офісом, знання діловодства.	Виконання завдань на практичних заняттях Розв'язування тестів Виконання самостійної роботи Контрольна робота (для здобувачів заочної форми здобуття освіти) Екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним програмним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни,*
денна форма здобуття освіти

Назви тем / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	екзамен	
Тема 1. Загальні основи підприємництва	4	6	11	20	4
Тема 2. Державне регулювання підприємницької діяльності	-				-
Тема 3. Організаційно-правові форми суб'єктів бізнесу	-				-
Тема 4. Установчі документи та порядок реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності	4				10
Тема 5. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	-	-			
Тема 6. Механізм створення власної справи	4	21			
Тема 7. Планування в підприємницькій діяльності	-	-			
Тема 8. Фінансове забезпечення бізнесу	4	4			
Тема 9. Основи оподаткування підприємницької діяльності	-	6			6
Тема 10. Ліцензування, патентування та франчайзинг в підприємницькій діяльності	4	6			4
Тема 11. Ризики підприємницької діяльності	4				10
Тема 12. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі	-				-
Тема 13. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі	-				-
Тема 14. Підприємницька діяльність у сфері послуг	-	6			6
Тема 15. Менеджмент та маркетинг торговельного підприємства	4	6			4
Тема 16. Торгова логістика	4				4
Тема 17. Торговельна політика Євросоюзу	-		11		17
Екзамен	-	-	-	20	20
Всього	32	36	22	20	100

* додаткову кількість балів здобувач вищої освіти може отримати опублікувавши тези доповідей у межах тем дисципліни. Максимальна кількість балів за опубліковані тези – 10 балів – додаються в кінці семестру

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни*
заочна форма здобуття освіти

Назви тем / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	контрольна робота	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	екзамен	
Тема 1. Загальні основи підприємництва	-	31	-	11	20	-
Тема 2. Державне регулювання підприємницької діяльності	-		6			6
Тема 3. Організаційно-правові форми суб'єктів бізнесу	-					-
Тема 4. Установчі документи та порядок реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності	4					4
Тема 5. Підприємницькі ідеї і методи їх реалізації	-					-
Тема 6. Механізм створення власної справи	4					4
Тема 7. Планування в підприємницькій діяльності	-					-
Тема 8. Фінансове забезпечення бізнесу	4					4
Тема 9. Основи оподаткування підприємницької діяльності	-		6			6
Тема 10. Ліцензування, патентування та франчайзинг в підприємницькій діяльності	-		6			6
Тема 11. Ризики підприємницької діяльності	4					4
Тема 12. Підприємницька діяльність у сфері роздрібної торгівлі	-					-
Тема 13. Підприємницька діяльність у сфері оптової торгівлі	-					-
Тема 14. Підприємницька діяльність у сфері послуг	-					-
Тема 15. Менеджмент та маркетинг торговельного підприємства	4					4
Тема 16. Торгова логістика	-					-
Тема 17. Торговельна політика Євросоюзу	-					42
Екзамен	-	-	-	20	20	
Всього	20	31	18	11	20	100

* додаткову кількість балів здобувач вищої освіти може отримати опублікувавши тези доповідей у межах тем дисципліни. Максимальна кількість балів за опубліковані тези – 10 балів – додаються в кінці семестру

Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Студент демонструє розуміння сутності матеріалу, практичне завдання вірно виконане з обґрунтованими висновками
3	Студент демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу; практичне завдання виконане з помилками, має поверхневі висновки
2	Студент демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; наявні суттєві помилки
0-1	Завдання не виконано / практичне завдання виконане на незадовільному рівні – студент не демонструє знання і розуміння основних понять та положень матеріалу, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань; навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
4-5	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
2-3	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
0-1	Здобувач вищої освіти не має уявлення про предмет вивчення, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Шкала та критерії оцінювання
розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
11	здобувач демонструє розуміння сутності матеріалу, про що свідчать 90 -100 % правильних відповідей
9-10	здобувач демонструє знання і розуміння основних положень завдань (70 – 89 % вірних відповідей)
6-8	здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень матеріалу, що підтверджується 60 – 69 % вірних відповідей
3-5	здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень матеріалу; має 50 – 59 % вірних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0-2	здобувач демонструє фрагментарні знання та слабке розуміння матеріалу; має менше 50 % правильних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання

контрольної роботи студентів заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота здається на перевірку до початку сесії. Кожне з 3 питань оцінюється від 0 до 10(11) балів:

Кількість балів	Критерії оцінювання
10 (11)	вірно розкрито питання контрольної роботи; ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки
8-9	студент демонструє знання і розуміння основних положень питання контрольної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у стилістичному оформленні відповіді
6-7	студент демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді
2-5	студент демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні
0	завдання не виконане, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання

Таким чином за виконану згідно з вимогами роботу, в якій повністю розкрито зміст питань, здобувач вищої освіти може отримати максимум 31 бал.

Захист контрольної роботи не передбачається. Оцінювання контрольної роботи відбувається дистанційно викладачем без присутності здобувача вищої освіти. Результат повідомляється напередодні заліку. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінкою, то йому надається можливість доопрацювати контрольну роботу.

Шкала та критерії оцінювання

екзамену

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го та 2-го теоретичного питання	10	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє демонструвати результати навчання для виконання творчих завдань, навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.
	9	Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, що дозволяє демонструвати результати навчання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналіз, абстрагування, узагальнення тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Проте бракує власних суджень
	7-8	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, що дозволяє демонструвати результати навчання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності
	1-6	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: персональний комп'ютер, мережа Wi-fi, мультимедійне забезпечення (проектор), проєкційний екран, презентації, дидактичні матеріали, електронна бібліотека ПДАУ, електронний репозитарій ПДАУ, інформаційний супровід із використанням інституційної платформи LMS Moodle.

11. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання*: перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproosvitniyproces2025.pdf>) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>).

Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів меншої, ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат інституту/деканат факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор інституту/декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу директорату/деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор інституту/декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною;

- *щодо академічної доброчесності*: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <http://surl.li/sbyeab> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/cbcoqm>. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

- *щодо відвідування занять*: У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproosvitniyproces2025.pdf>) відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює директор інституту/декан факультету. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти*: На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf>.

- *щодо оскарження результатів оцінювання*: Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>), студенти мають право оскаржувати результати поточного або семестрового контролю, якщо вони не погоджуються з отриманою оцінкою. Після оголошення результатів студент може звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо оцінки. Якщо в процесі обговорення не вдається вирішити спірну ситуацію, здобувач освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Апопій В.В., Середа С.А., Шутовська Н.О. Основи підприємництва: Навчальний посібник. Львів. Новий Світ-2000. 2018. С. 323.
2. Михайлова О.С., Писаренко С.В., Носенко Д.В., Бондаренко Н.С. Підприємницька діяльність під час війни: особливості, ефективність, стратегії. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 6 Хмельницький 2023. С. 15-21.
3. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко; [О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с.
4. Підприємництво: підручник / І. В. Гонтарева. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 392 с.
5. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.

Допоміжні

1. Babenko, V., Koniaieva, Y., Shylovtseva, N., Marenych, T., Myrna, O., and Serdiuk, O. (2020). IT Project Risk Management Model. The 1st International Conference on Distributed Sensing and Intelligent Systems, Agadir, Morocco. February 1-3, 2020. URL: <https://www.springer.com/gp/book/9783030642570> [Springer] Модель управління ризиками IT-проектів
2. Yevsieiev, V., Rovynska, K., Koshovyi, B.P., Myrna, O., & Syniavska, O. (2024). Peculiarities of regional development under martial law: State and administrative aspects. *Amazonia Investiga*, 13(75), 274-284. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.75.03.23> Особливості регіонального розвитку в умовах воєнного стану: державно-управлінські аспекти. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001275678700016> [Web of Science]
3. Грицюк Н. О., Івашко О. А., Сак Т. В. Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами : навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 172 с.
4. Карпюк Г. Основи підприємництва : навч. посіб. для здобувачів проф. (проф.-техн.) освіти. Київ : Компанія ВАІТЕ, 2021. 105 с.
5. Мирна О.В. Основні заходи розвитку малого та середнього підприємництва: регіональний аспект. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 1. С. 72-

77. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-1-15> (Index Copernicus)

6. Мирна О.В., Першін Ю.Е. Безпечність харчових продуктів закладів гостинності туристичної галузі. *Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час*. Всеукраїнська науково-практична конференція 28 червня 2024 р.; Полтава: ПДАУ. 2024. 196 с. С. 105-109. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/zbirnyktez28062024.pdf>

7. Мирна О.В., Першін Ю.Е. Класифікація критеріїв безпечності харчових продуктів. Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років (м. Полтава, 17-18 травня 2023 р.). Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 73-75.

8. Мирна О.В., Першін Ю.Е., Шкарін Б.В. Напрями державної підтримки розвитку тваринництва в Україні. *Актуальні аспекти розвитку науки і освіти*. Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців (8-9 грудня 2022 р.). ОДАУ, м. Одеса. URL: <https://osau.edu.ua/pro-universytet/naukova-robota/materialy-konferentsij/>

9. Михаліцька Н. Я., Верескля М. Р. Логістичний менеджмент: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 440 с.

10. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник / Алексєєва С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. Житомир: "Полісся", 2021. 248 с.

11. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів : монографія / під заг. ред. канд. екон. наук, проф. Кривов'язюка І. В. ; Луц. нац. техн. ун-т. Київ : Кондор, 2020. 169 с.

12. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : монографія / за заг. ред. проф. Н. М. Соломянюк, проф. Л. В. Страшинської ; Нац. ун-т харч. технологій. Київ : ЛІДЕР, 2020. 220 с.

13. Розвиток соціального підприємництва в Україні. Біла книга. Під загальною редакцією Валерія Кокотя. К.: 2020. 98 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1Th4nskvSkLEpZmKg0b6BztOZCLBl_5S/view

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. IdeaBox - реєстрація торгової марки онлайн URL: <https://ideabox.name/uk/>
2. Бути підприємцем - просто! URL: <https://taxer.ua/uk/>
3. Державне підприємство «ДІА» URL: <https://se.diia.gov.ua/>
4. Допомога підприємцям у створенні та розвитку бізнесу URL: <https://business.diia.gov.ua/>
5. Електронні сервіси он-лайн URL: <https://online.minjust.gov.ua/>
6. Майданчик Prozorro, для публічних закупівель URL: <https://prozorro.gov.ua/>
7. Освітній курс «Бізнес в аграрній сфері Grow up: Agro» URL: https://business.diia.gov.ua/courses/biznes-v-agrarnij-sferi-grow-up-agro?fbclid=IwAR3uPiq3FOHQ2ufzxo8cD6laMoMhqbvLfEJ7frApdAZT20f-_rEMjeBWKsU
8. Освітня платформа Prometheus: URL: <https://prometheus.org.ua/>
9. Програма фінансування досліджень та інновацій Горизонти Європи URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en
10. Просвітницький проєкт аналітичного центру CASE Україна URL: <http://old.cost.ua/business/>
11. Скільки часу ви готові приділити розвитку вашого бізнесу? URL: <https://www.merezha.ua/>